

Moment din «Iubiri»

EXERCIȚII DE DIGITAȚIE

Trupa italiană "Koreja", oaspete al spectatorilor bucureșteni la mijlocul lunii martie, este o formație artistică relativ tânără și care promovează un tip de teatru foarte diferit de ceea ce riscăm a bănuși că este definitoriu spectacolului european occidental: comercialul. Nu avem de-a face nici cu o modestă formațiune sătească onorabilă în intenții dar inexistentă pe plan artistic, cum am putea presupune. Ceea ce fac ei nu e deloc un fel de "Cântarea... Italiei" sufocată în diletantism ci, dimpotrivă, o încercare de studiu metodic, profesionalizat, al artei spectacolului.

Foarte interesante, adesea seducătoare, producțiile pe care am avut prilejul să le urmărim la București - *Iubiri* și *Refractarii* - sînt tocmai studii de arta actorului și a regizorului. Pe un scenariu simplu - sau mai curînd pe o canava - se imaginează exerciții de mișcare, compoziții de imagine, studii de fizionomie, efecte teatrale uneori foarte expresive. Pretextul narativ nu e extras ci doar sugerat de opere dramatice celebre - *Trei surori* de Cehov pentru *Iubiri* și *Woyzeck* de Büchner. "Citatul" nu este decît un posibil punct de pornire, povestea ca atare nu interesează, importantă e figurarea unor sentimente fundamentale - iubire, ură, fericire, deznădejde, neliniște -, figurarea lor scenică, deci utilizînd mai cu seamă imaginea, atitudinea corporală, compoziția plastică. În unghiul de interes al studiului intră, desigur, și cuvîntul, muzica, sunetul sau pur și simplu zgomotul. Ele sînt gîndite mereu împreună cu imaginea, cu mișcarea și, chiar cînd exprimă aceeași idee (uneori sînt în opoziție, constituie un comentariu), chiar atunci aduc o nuanțare, un accent, o subliniere în plus.

Într-un fel, spectacolele trupei Koreja ne-au amintit schițele pe care un pictor le face înainte de a începe o compoziție de

amploare; ori exercițiile de digitație ale unui pianist. Ele premerg opera (concertul), contribuie hotărîtor uneori la calitatea acesteia, fără a i se substitui totuși. Adesea și schițele, nu numai pictura, sînt expuse și prezintă neîndoielnic interes, dar acesta aparține, credem, mai cu seamă profesioniștilor sau, oricum, cunoscătorilor. Este interesul pentru detaliu, pentru piesa de virtuozitate stilistică, pentru limbaj. Succesiune de efecte teatrale (nici o nuanță peiorativă în această expresie), *Amor* și *Refractarii* ni s-au părut mai cu seamă promisiuni ale unui virtual (sau viitor) spectacol de valoare, în care toate aceste efecte sau o parte din ele să fie utilizate, subsumate unei idei ordonatoare, în care să redevină ceea ce considerăm că sînt, de fapt: mijloace, nu țeluri.

Un lucru am mai vrea să spunem, înainte de a încheia. Poate nu toți spectatorii sînt atrași de acest gen de teatru fără poveste, poate nu toți sînt interesați de etapa "studiu" a actului scenic, poate că nu toate (sigur că nu toate!) exercițiile au avut aceeași greutate. Ceea ce ne-a propus trupa Koreja a reușit, însă, dincolo de preferințe și de împliniri (parțiale ori totale), să transmită un sentiment, o stare, să creeze senzația de comunicare afectivă, emoțională cu publicul. Ceea ce, să recunoaștem, nu e puțin lucru. Și a mai reușit să pledeze convingător pentru importanța semnului teatral într-un spectacol, pentru rolul imaginii, al mișcării și, nu în ultimul rînd, pentru puterea de dăruire a actorului.

CRISTINA DUMITRESCU

Spectacolele Iubiri și Refractarii au fost puse în scenă de Salvatore Tramacere. Au interpretat: Maria Teresa Dal Pero, Stefano Bove, Teresa Ludovico, Silvia Ricciardelli (Iubiri) și Stefano Bove, Maria Teresa Dal Pero, Tommaso Cerreale Santacroce, Teresa Ludovico, Emilio Martínez (Refractarii).